ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФ. СЛИНЬКА І. І.

Ніна Гуйванюк

УДК 81(477) (092)Слинько

СИНТАКСИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ І. І. СЛИНЬКА (19.06.1912 – 1.01.1994) У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЙ

Ніна Гуйванюк. Синтаксичні дослідження І. І. Слинька (19.06.1912 – 1.01.1994)у контексті сучасних лінгвістичних студій.

У статті проаналізовано творчий внесок професора Слинька Іларіона Іларіоновича (19.06.1912 – 1.01.1994) у філологічну науку, його праці з історичного та новітнього синтаксису української мови.

Ключові слова: *Іларіон Слинько, видатні мовознавці, історія мови, історичний синтаксис, синтаксис сучасної української мови.*

Нина Гуйванюк. Синтаксические исследования И. Слинько (19.06.1912 - 1.01.1994) в контексте современных лингвистических исследований.

В статье проанализированы творческий вклад профессора Слинько Илариона Илларионовича (19.06.1912 - 1.01.1994) в филологическую науку, его работы по историческому и новейшего синтаксиса украинского языка.

Ключевые слова: Иларион Слинько, выдающиеся языковеды, история языка, исторический синтаксис, синтаксис современного украинского языка.

Nina Guyvanyuk . In honour of scientist and teacher Ilarion Ilarionovych Slyn'ko (19.06.1912 – 1.01.1994) centenary anniversary.

In the article creative contribution in philological science of professor Slyn'ko Ilarion Ilarionovych (19.06.1912 – 1.01.1994) and his works about historical and newest Ukrainian syntax are analysed.

Key words: *Ilarion Slyn'ko, prominent linguists, history of language, historical syntax, syntax of modern Ukrainian.*

100-ліття видатного українського мовознавця, талановитого педагога, доктора філологічних наук, професора Чернівецького університету Іларіона Іларіоновича Слинька відзначено проведенням Всеукраїнської конференції „Актуальні проблеми синтаксису", яка відбулася у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича 28 листопада 2012 р. Шану визначному філологу й педагогу віддала вся наукова громадськість України, кому відомі його праці з історичного та сучасного синтаксису української мови, з методики викладання мови в школі.

Народився І. І. Слинько 19 червня (у день Святого Іларіона) 1912 року в місті Києві у родині вчителів. У місті Карлівка на Полтавщині Іларіон закінчив семирічку, вступив на факультет мови та літератури Запорізького педінституту, який закінчив у 1936 році. Разом з дипломом першого ступеня отримав здібний юнак і рекомендацію в аспірантуру. З 1940 р. Іларіон Слинько почав працювати викладачем української мови Мелітопольського педінституту. Та цим планам завадила друга світова війна. Після звільнення від німецько-фашистських загарбників міста Мелітополя у грудні 1943 року, як тільки відновив роботу педагогічний інститут, учителя Слинька І.І. запрошують викладати тут українську мову. З 1945 р. по 1947 р. він працює в Мелітопольському педінституті.

З 1 вересня 1947 року перейшов на роботу до Кіровоградського педінституту, де працює до 1952 р. Викладає курси історичної граматики та сучасної української мови. Саме тут молодий викладач прилучається до серйозної наукової роботи. Першими науковими спробами його були рецензії на збірник вправ з орфографії та на „Граматику української мови А. Загродського", які були надруковані у двох номерах всеукраїнського педагогічного журналу

„Радянська школа” за 1947 р. У 1948 році в академічному журналі „Мовознавство” Іларіон Слинько опублікував ґрунтовну рецензію на „Російсько-український словник”. У 50-х роках мовознавець звертається і до дослідження історичних писемних пам’яток української мови. Як відомо, такі писемні пам’ятки, як „Грамоти” XIV–XVIII ст., „Літопис Самійла Величка” та ін. є надійним джерелом дослідження історії української мови, становлення її синтаксичної системи. Вражає наукова сумлінність вченого. В його архіві бачимо рукописи, зроблені власноруч, акуратно переписані і збережені у зшитках з палітурками, адже зробити ксерокопію тоді не було можливості, як і не було взагалі друкованого варіанта пам’яток. Саме історичні джерела XVII–XVIII століття стали предметом його незгасаючого творчого натхнення протягом усього життя. Саме вони змушували дослідника десятки і сотні разів перечитувати древні тексти, щоб віднайти в них ті риси українського синтаксису, які лягли в основу літературних норм чи залишилися в минулому як архаїчні, раритетні. Перші наукові захоплення проблемами історії української мови переросли згодом у ґрунтовні наукові дослідження вченого. Першою науковою розвідкою з історичного синтаксису була велика стаття розміром 25 сторінок „Часові звороти в „Літописі С. Величка”, вміщена в „Наукових записках Кіровоградського педінституту” за 1951 р. Свої спостереження над „Літописом Самійла Величка”, що виявився надзвичайно переконливим джерелом для вивчення історії української мови, мовознавець узагальнив у кандидатській дисертації „Синтаксис Літопису С.Величка”, яку успішно захистив у 1954 році.

Одночасно І. І. Слинько цікавиться і проблемами синтаксису сучасної української мови, питаннями методики викладання української мови в школі. Зокрема, в журналі „Українська мова в школі” за 1952 рік (№1) була надрукована його стаття „Способи вираження обставин”.

Проте побутова невлаштованість у важкі післявоєнні роки змушує молодого здібного викладача шукати місця праці в різних педагогічних вищих навчальних закладах. Зокрема, якийсь час він працював в Кременецькому та Глухівському педінститутах. У Кременецькому педінституті І. І. Слинько працює з 17 жовтня 1952 р., спочатку старшим викладачем, згодом – завідувачем кафедри української мови.

1 вересня1956 р. І. І. Слинько переїздить на Буковину і протягом 38 років (до 1994 р.) працює у Чернівецькому університеті. З вересня 1963 року він очолив кафедру української мови, перейнявши її від проф. Чередниченка І. Г., фундатора синтаксичної школи у Чернівцях і керує нею до червня 1988 р. З того часу кафедра визначає два основні напрями – діалектологічний (частина викладачів кафедри серйозно працюють над дослідженням лексики, фонетики й граматики буковинських говірок) і власне синтаксичний, що охоплює проблеми історичного та новітнього синтаксису сучасної української літературної мови. У цій сфері активно працює сам завідувач кафедри, якою незмінно керував протягом двадцяти п’яти років, а також його учні.

У травні 1971 року І. І. Слинько захистив у Львівському університеті докторську дисертацію „Дослідження з історичного синтаксису української мови XVII–XVIII століть (історія предикативних, присвійних, об’єктних, просторових і часових зворотів)”, яка в 1973 році була опублікована як окрема монографія [6].

Особливо плідно працював учений у галузі історичного синтаксису. Зокрема, його перу належать такі фундаментальні праці, як: „Дослідження історичного синтаксису за пам’ятками XIV–XVIII ст. (місцево-просторові звороти)” – Львів, 1968; „Історичний синтаксис української мови за пам’ятками XIV–XVIII ст. (часові, звороти)” – Чернівці, 1968; „Історія об’єктних зворотів української мови” (Чернівці, 1969) та ін.

Досить високу оцінку науковців здобула монографія І. І. Слинька „Історичний синтаксис української мови” [6], присвячена процесові формування синтаксичної системи української мови на національній основі, що з’явилася в результаті аналізу значної кількості історичних джерел української мови XIV–XVIII ст., якими вважають грамоти, актові книги, листи й універсали, літописи, релігійно-полемічні трактати тощо. У цій праці автор висвітлює історію розвитку окремих типів синтаксичних конструкцій як засобів вираження об’єктних, означальних та обставинних відношень, що їх по-різному витлумачували на той час граматики української мови, говорить про заміну подвійних відмінків орудним предикативним чи прийменниково-відмінковими формами тощо. Для зіставлення дослідник широко залучає факти українських

говорів, розмовного мовлення, аналогічні явища російської, білоруської, польської та інших слов'янських мов, відзначаючи подібність чи відмінність процесів формування граматичних систем споріднених мов. Своє дослідження І. І. Слинько вибудував у діахронічному плані, ставлячи за мету „виявити справжню картину розвитку зазначених конструкцій з урахуванням усієї складності історичного процесу" [6, с. 4]. Дослідник простежує, які саме синтаксичні форми чи звороти українська мова успадкувала з давньоруської доби, а які виникли пізніше на національному ґрунті української мови або ж є запозиченими з інших слов'янських мов.

Перший розділ „Історичного синтаксису" присвячено аналізові орудного предикативного відмінка, що поступово змінював другий називний, другий знахідний або другий давальний. Тут йдеться також і про предикативне вживання прийменникових конструкцій. Значний фактичний матеріал, використаний для теоретичних узагальнень, учений почерпнув з достовірних історичних джерел. Це дало змогу автору праці переглянути деякі попередні погляди мовознавців на те чи те синтаксичне явище. Зокрема, всупереч твердженням А. А. Москаленка та інших дослідників, які вважали, що орудний предикативний з прийменником ЗА в українській мові почав вживатися тільки з XVI ст., І. І. Слинько доводив, що такі звороти були відомі вже староукраїнським пам'яткам XIV–XV ст. [6, с. 61]. Принагідно автор зауважує, що такі звороти в пам'ятках XIV–XV ст. вживалися рідко і лише згодом набули більшого поширення, особливо у творах релігійної літератури та деяких актових книгах. Вживання орудного предикативного І. І. Слинько пов'язує з позицією в реченні та синтаксичною сполучуваністю з дієсловами-зв'язками, а також із жанровими особливостями пам'яток. Так, на його думку, орудний предикативний ширше вживається при напівповнозначній зв'язці, ніж при абстрактній. Дослідник зазначає також, що в пам'ятках ділового характеру звороти з другим називним домінують над зворотами з орудним предикативним. Проте в пам'ятках інших жанрів, починаючи з ХУІ ст., конструкції з орудним предикативним набувають все більшого поширення і переважають над називним. Низку цікавих і важливих спостережень та уточнень вдалося зробити І. І. Слинькові і щодо історії присвійних зворотів. Зокрема, він стверджує, що присвійні прикметники в староукраїнську добу використовувалися набагато вільніше, ніж у пізніший час. З присвійними прикметниками успішно почав конкурувати родовий відмінок із значенням приналежності, проте його вживання в українській мові було менш продуктивне, ніж, наприклад, у російській.

Глибоко та всебічно проаналізував І. І. Слинько історію конструкцій з об'єктним значенням. Зокрема, він підтвердив на великому фактичному матеріалі думку тих учених, які вважали, що безприйменникові конструкції з об'єктним значенням вживалися в староукраїнській мові значно частіше, ніж у сучасній літературній українській мові. Проте згодом, з розвитком мови, вони поступилися місцем різним прийменниковим формам, які точніше передають те чи те значення або синтаксичне відношення.

Схвально відгукнулися про працю І. І. Слинька Л. Гольденберг (в інформаційно-біографічному огляді проблем українського мовознавства в 1972–1973 рр.) [2] та І. Керницький у рецензії, вміщеній в журналі „Мовознавство" за 1974 р. [5].

І. Керницький у рецензії називає цю працю монографією, разом з тим вона стала передусім прекрасним навчальним посібником для студентів українських вишів. Узагальнюючи значення праць І.І.Слинька в галузі історичного синтаксису, І.Керницький відзначав: "Вперше в українському мовознавстві так старанно і ретельно зібрано й систематизовано великий фактичний матеріал різних жанрів з українських пам'яток староукраїнського періоду, на підставі якого чітко і вдало схарактеризовано процес розвитку названих синтаксичних конструкцій" [5, с. 88]. На думку рецензента, „ця праця вже своїм фактичним матеріалом, старанно дібраним і систематизованим, має важливе значення для вивчення важливих проблем з історії українського синтаксису" [5, с. 89].

Праці І. І. Слинька були відомі і в Інституті мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. М. А. Жовтобрюх запрошує професора з Чернівців співавтором колективної праці „Історична граматика української мови" (К. : Вища школа, 1980; співавтори – М. А. Жовтобрюх, О. Т. Волох, С. П. Самійленко), що стала одним з кращих підручників з історії української мови для студентів університетів [4]. Розділи, написані І. І. Слиньком, були теоретичним узагальненням його власних досліджень з історичного синтаксису про звороти з часовим та просторовим, присвійним та об'єктним значенням, що формували граматичний лад української мови.

Видатним теоретиком виявися професор І. І. Слинько і в царині новітнього синтаксису. Він постійно цікавився найновішою літературою, що з'являлася в Україні та за її межами, опановував нові напрями в синтаксичній науці, зокрема такі, як семантико-синтаксичний, функціональний, комунікативний. У колі наукових інтересів професора І. І. Слинька постійно перебувають найактуальніші проблеми синтаксичної теорії. Передусім він прагне знайти відповідь на питання, які синтаксичні одиниці є предметом вивчення синтаксису, адже воно було і залишається дискусійним. Учені прагнуть відповісти на це питання ще з часів античності, називаючи синтаксичними одиницями слово, словоформу, словосполучення, речення і навіть текст. Для повного усвідомлення того, що таке синтаксис, зауважував І. І. Слинько, не досить тільки перелічити його основні одиниці. Необхідно вказати на те спільне, що об'єднує ці одиниці, – граматичну структуру мови. При цьому слід враховувати, що синтаксичні одиниці різних рівнів пов'язані одні з одними як у системі (структурі) мови, так і під час її функціонування. Питанню про предмет синтаксису І. І. Слинько присвятив спеціальний навчально-методичний посібник для студентів філологічного факультету „Синтаксис сучасної української мови" (Чернівці, 1978) [10]. Проаналізувавши існуючі погляди на предмет синтаксису, професор Слинько І. І. визначає синтаксис як частину граматики, яка вивчає „систему одиниць різних рівнів – словосполучень, простих речень, складних речень і складних синтаксичних єдностей, що створюють структуру мови для її функціонування" [10, с. 25]. Учений обстоював комплексний підхід до аналізу синтаксичних одиниць: формально-граматичний, семантичний і комунікативний.

Наступними питаннями, які турбували проф. Слинька І. І., були питання про становлення системи засобів вираження присвійності в сучасній українській мові, про особливості дієслівного та прикметникового керування, про кореляцію активних і пасивних конструкцій та ін. Він добре знав історію цих питань, простежив функціонування присвійних прикметників, родового та давального відмінків приналежності в історичних пам'ятках української мови, як також особливості дієслівного керування. А ось навколо питань щодо їхнього вживання в сучасній українській літературній мові точилися суперечки. Тому він запропонував дослідити особливості дієслівного керування в сучасній українській літературній мові своїй аспірантці М. Ф. Кобилянській, яка в 1976 р. захистила кандидатську дисертацію „Дієслівне керування в українській мові". Систему засобів вираження присвійності мала дослідити його аспірантка Н. В. Гуйванюк, яка в 1978 році захистила на цю тему дисертацію. Питання про історію пасивних зворотів досліджував аспірант С. С. Перепелиця, захистивши у 1985 р. кандидатську дисертацію „Реверсивні конструкції української мови в системі активно-пасивної опозиції".

Головним аргументом для встановлення істинності у розв'язанні дискусійних питань є, на думку І. І. Слинька, великий і достатньо переконливий фактичний матеріал на підтвердження тієї чи тієї гіпотези. Цікавили його питання і про співвідношення предикативних відмінків в іменних присудках, і про синтаксичні функції інфінітива, і про особливості відмінкового керування (окремо взятих відмінків), і про засоби вираження прямого додатка, і вчення про іменні односкладні речення, про синтаксичну парадигму речень тощо, яким він присвятив окремі статті. Науковим працям вченого характерна передусім справжня й глибока зацікавленість проблемою. Вони відзначаються всебічним вивченням оцінок і поглядів багатьох мовознавців, намаганням висвітлити те або те питання по-новому, особливо не нав'язуючи своєї думки, а лише зацікавлюючи нею інших. Для своїх наукових статей І. І. Слинько завжди обирав теми проблемні, складні, мало розроблені, такі, що спонукали до дискусії. Про це, зокрема, говорять і деякі назви його наукових розвідок, сформульовані проблемно у формі питальних речень, як-от: „Сполучник чи сполучне слово?" (Українська мова і література в школі. – 1987. – №4), „Чи є односкладні речення?" (Мовознавство. – 1989. – №4); „Другорядні чи поширюючі члени речення?" (Мовознавство. – 1990. – №2). Зокрема, він пропонував замінити термін „другорядні члени речення" терміном „поширюючі члени", або „поширювачі", оскільки основне призначення поширювачів означального, об'єктного та обставинного типу (означень, додатків та обставин) – поширювати мінімальну структурну схему речення. Односкладні речення І. І. Слинько називав „одноядерними", оскільки вони мають один предикативний центр – одне „ядро" речення.

Особливо актуальними у плані системного аналізу синтаксичних одиниць можна вважати його статті про парадигматичні відношення в системі простих і складних речень. Вивчення синтаксичної парадигматики – важливий і мало досліджений аспект аналізу мовних одиниць [7; 8;

9]. Пізніше на тему парадигматики простого речення захистить кандидатську дисертацію викладач кафедри сучасної української мови Чернівецького університету Т. М. Романюк. По-новому професор Слинько І. І. підходив і до питання напівпредикативних зворотів та сурядних рядів членів речення. Проблему відмінка він розглядає в ракурсі семантичної структури речення. І. І. Слинько вводить до теорії синтаксису поняття про так звані „комунікати" – окремі висловлення, що не відповідають певному граматичному зразку, як, наприклад, речення-висловлення.

Читаючи основні курси та спецкурси для студентів Чернівецького університету, професор І.І. Слинько постійно й послідовно намагався поєднувати наукову теорію з практикою викладання української мови в школі. Основні проблеми такого взаємозв'язку викладені ним у статті „Чи все зроблено для перебудови шкільного синтаксису?" [12]. Наполягав учений на внесенні окремих змін, що підтверджені науковою теорією, у навчальні програми, структуру та зміст шкільних підручників.

І. І. Слинько був прекрасним організатором синтаксичної науки в Україні. Зокрема, він започаткував свою діяльність як завідувача кафедри української мови Чернівецького університету проведенням в 1965 році Всеукраїнської наукової конференції з проблем синтаксису. У цій конференції взяли тоді активну участь співробітники Інституту мовознавства АН УРСР, а також провідні науковці університетів та педагогічних інститутів. З доповідями виступили О. С. Мельничук („Про два синтаксичних рівні формування і опису словосполучень"); В. С. Ващенко (Дніпропетровський університет), який в 1940–1941 роках завідував кафедрою української мови Чернівецького університету („Основні підстави стилістичного синтаксису"); І. Г. Чередниченко, який на той час уже працював у Краснодарському педінституті, – „Підрядно-з'єднувальні сполуки присубстантивного підпорядкування (на матеріалі російської та української мов)". У конференції взяли також участь такі відомі сьогодні вчені, а тоді ще зовсім молоді дослідники, як Л. О. Кадомцева, С. Я. Єрмоленко, Н. М. Арват, П. Д. Тимошенко, Г. М. Удовиченко, Т. О. Туліна, Л. М. Полюга, М. У. Каранська та ін. Ця конференція започаткувала традицію проведення синтаксичних конференцій в Україні.

Понад сто наукових праць – такий науковий набуток професора І. І. Слинька. Серед них 7 монографій, підручники та навчальні посібники для вишів, наукові статті, опубліковані в авторитетних всеукраїнських виданнях. Його наукові праці відзначаються високопрофесійним рівнем, надзвичайно відповідальним ставленням до лінгвістичних фактів, аргументованістю та всебічною обґрунтованістю висновків. Він бере активну участь в обговоренні питань українського правопису, виступає на міжнародних та всеукраїнських конференціях, його запрошують до Міністерства освіти і науки України з метою укладання навчальних програм з української мови для вищих навчальних закладів.

Лебединою піснею стала одна з найповніших і найкращих праць професора Слинька, колективна монографія, яку він написав у співавторстві зі своїми учнями (Н. В. Гуйванюк та М. Ф. Кобилянською), – „Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання" [11], що здобула визнання і високу оцінку вчених та викладачів вищих навчальних закладів України. На жаль, учений тримав у руках лише верстку цієї праці, яку підтримали схвальними рецензіями академік В. М. Русанівський, проф. Ю. О. Карпенко (Одеський університет) та доцент Явір В. В. (Криворізький педінститут) і яка надійшла з видавництва „Вища школа" з Києва у грудні 1993 року. Книга вийшла у світ уже після смерті проф. Слинька І. І., якого не стало 1 січня 1994 р.

Рецензіями на цю працю відгукнулись К. Г. Городенська, Д. Г. Бучко, С. В. Ломакович, С. І. Дорошенко та ін. мовознавці. Чимало відгуків було вміщено у матеріалах Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 85-річчю проф. І. І. Слинька [1]. Зокрема, К. Городенська відзначила важливість проблемного викладу навчальних курсів української мови для студентів філологічних факультетів. Навчальні підручники з мови в основному ж орієнтують на однозначне розв'язання питань, передбачених програмою. „Проте практика вивчення теоретичних курсів, а також проведення практичних і семінарських занять, – зауважує К. Городенська, – переконує в тому, що творче застосування матеріалу можливе тільки за умови аналізу різних підходів до кожної проблеми, різних бачень того чи іншого явища, бо це привчає мислити, аналізувати, а не бездумно запам'ятовувати наукові постулати" [3, с. 16]. Переваги рецензованого навчального посібника дали підставу автору рецензії зробити висновок, що „він став найсучаснішим,

найповнішим, найгрунтовнішим курсом з теоретичного синтаксису, а також найавторитетнішим навчальним посібником для викладачів та студентів вузів України" [3, с. 18]. Додамо ці слова до шани ювіляра, якому б у червні цього року мало виповнитися 100 років. Погляди професора Слинька І. І. на те чи те синтаксичне явище і сьогодні актуальні й сучасні. На його праці досить часто покликаються молоді і вже знані дослідники.

І. І. Слинько був людиною виняткової самодисципліни, ініціативним та здібним організатором філологічної науки на Буковині, вимогливим і доброзичливим вихователем педагогічних і наукових кадрів. Його відзначали глибока порядність, високий професіоналізм, надзвичайна відданість науці, постійне прагнення до розв'язання найскладніших лінгвістичних проблем. Його місце серед тих мовознавців, хто заклав основи історичного та сучасного синтаксису, збагатив його концептуальні засади власними спостереженнями та висновками. На жаль, його основна науково-педагогічна діяльність у Чернівецькому університеті в 70-80-х рр., в часи тоталітаризму і переслідування за відстоювання національної специфіки української мови, не давала змоги по-справжньому, повноголосо розгорнутися таланту вченого, який безперечно міг би сказати в науці й зробити набагато більше, оскільки стояв на фундаменті кращих граматичних традицій українських граматистів попередніх історичних періодів. Він знав праці багатьох репресованих мовознавців 20-30-х рр. (О. Синявського, М. Сулими, М. Гладкого, О. Курило, С. Смеречинського та ін.), як також праці С. Смаль-Стоцького, В. Сімовича та ін., чиї імена були у той час під забороною. На жаль, учений не міг у своїх наукових розвідках використати покликань на них. Проте, читаючи праці з історичного синтаксису І. І. Слинька, ми відчуваємо їхні думки, чуємо їхній голос за відстоювання національної специфіки української мови, яку досить повно відображає, зокрема, і її граматичний лад.

Отож, маємо сьогодні нагоду вклонитися низько педагогу і вченому Іларіонові Іларіоновичу Слинькові і, взявши усе найцінніше з його мовознавчої спадщини, продовжити ті наукові дослідження, які він розпочав, але не встиг зробити та на які благословив нас.

Література

1. Актуальні проблеми синтаксису : зб матеріалів Всеукраїнської наук. конф., присв. 85-річчю проф. І. І. Слинька, 16–18 жовтня 1997 р.; відп. ред. Гуйванюк Н. В. – Чернівці : ЧДУ, 1997. – 161 с.
2. Гольденберг Л. Проблеми українського мовознавства у дослідженнях 1972–1973 рр. / Л. Гольденберг // Мовознавство. – 1975. – № 1. – С. 89–94.
3. Городенська К. Проблемні питання синтаксису у вузі: відгук про навчальний посібник „Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання, автори: І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища шк., 1994. – 670 с. / Катерина Городенська // Актуальні проблеми синтаксису: зб матеріалів Всеукраїнської наук. конф., присв. 85-річчю проф. І. І. Слинька, 16–18 жовтня 1997 р.; відп. ред. Гуйванюк Н. В. – Чернівці : ЧДУ, 1997. – С. 16–18.
4. Історична граматика української мови: Посібник для вузів / М. А. Жовтобрюх, О. Т. Волох, С. П. Самійленко, І. І. Слинько. – К. : Вища шк., 1980. – 319 с.
5. Керницький І. Рец. на кн. / І. І. Слинько. Історичний синтаксис української мови. – К. : Вища шк., 1973. – 214 с. / І. Керницький // Мовознавство. – 1974. – №1. – С. 89–91.
6. Слинько І. І. Історичний синтаксис української мови : посібник для студ. філол. ф-тів ун-тів / І. І. Слинько. – К. : Вища шк., 1973. – 215 с.
7. Слинько І. І. Парадигматика простого речення української мови (двоскладне речення) / І. І. Слинько // Мовознавство. – 1978. – № 3. – С. 23–30.
8. Слинько І. І. Парадигматика простого речення української мови (односкладне речення) / І. І. Слинько // Мовознавство. – 1980. – № 3. – С. 22–29.
9. Слинько І. І. Парадигматика складного речення / І. І. Слинько // Мовознавство. – 1987. – № 3. – С. 12–16.
10. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови : навч. посібник / І. І. Слинько. – Чернівці : Вид-во Чернівецького держ. ун-ту, 1978. – 31 с.
11. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання: навч. посібник для студ. філол. фак-тів ун-тів / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994. – 670 с.
12. Слинько І. І. Чи все зроблено для перебудови шкільного синтаксису? / І. І. Слинько // Мовознавство. – 1991. – № 5. – С. 3–7.